

مرکز مجاز امام صادق (علیه السلام)

اصول الفقه

دلیل حجیت خبر واحد از اجماع

جلسه ۳۳۷

استاد نجار زاده

وجوه جمع بین دو نظریه، از منظر شیخ انصاری:

نظر مصنف: این جمعی بود که شیخ انصاری بین کلام این دو شخصیت بزرگ انجام داد؛ ولی من فکر نمی‌کنم سید مرتضی، راضی به این جمع باشد؛ زیرا او در عبارات خود تصریح می‌کند که مرادش از علم، قطع جازم است نه مجرد اطمینان و سکون نفس.

این احتمال بعید هم وجود دارد که سید مرتضی، مرادش از تجویز، هر تجویزی نباشد، حتی موردی را که عقلاء به آن اعتناء نمی‌کنند و با اطمینان نفس قابل جمع است؛ بلکه مراد ایشان، تجویزی است که با اطمینان نفس قابل جمع نیست و در صدق خبر، خدشه وارد می‌کند.

اما این احتمال بعید است؛ زیرا به این وسیله دفع می‌شود که سید مرتضی، حصر کرده در برخی از عباراتش، آنچه که احکام را ثابت می‌کند برای کسانی که دور از معصومین (علیهم السلام) هستند به این موارد: الف - خبر متواتری که منجر به علم شود ب - اجماع فرقه‌ای که بر حق است.

اما اینکه سید مرتضی، علم را تفسیر به سکون نفس کرده باشد، تعبیر شایعی است در عبارات متقدمین ولی طبق ظاهر، مراد ایشان از سکون نفس، جزم قاطع است نه مجرد اطمینان.

بله سید مرتضی و ابن ادریسی که تابع او بوده، در مقام عمل، خلاف اصول خود عمل کرده‌اند؛ زیرا در بسیاری از موارد، أخذ به اخبار آحاد موثوقه کرده‌اند که سخت است همه آنها را متواتر بدانیم یا بگوییم همراه با قرائن قطعیه بوده‌اند و شاید همین عمل ایشان باعث شده شیخ انصاری چنان تفسیری که ذکر آن گذشت از سخنان سید مرتضی ارائه دهد.

مرکز مجاز امام صادق (علیه السلام)

نظر نهایی مصنف: بهر حال، چه بتوانیم کلام سید را تأویل به آنچه موافق با کلام شیخ طوسی است ببریم یا نتوانیم، ادعای اجماعی که برای حجیت خبر واحد شده (خبر واحد موثق، مأمون از کذب، حتی اگر راوی عادل نباشد به معنای خاص و قول او موجب قطع نشود)، ادعای مقبول و تاییده شده‌ای است که عمل جمیع علماء (حتی عمل خود سید مرتضی و ابن ادریس)، آن را تایید می‌کنند.

ImamSadiq.tv ImamSadiq.tv ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv